UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Tertia Euangelium. Erat iesus eijciens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Visual Library

E nes receſſerũt. Et ſic tandẽ magi illi a beato Anthonio ꝟtutẽ crucis chriſti ⁊ fidei catholice diſcentes: ad fidẽ conuerſi ſunt. Tunc diffiniuit beat⁹ Anthonius nullatenus demones poſſe mentẽ cuiuſcꝫ vel corpus inuadere/ niſi eã primũ deſtituerint omibus cogitatiõib⁹ ſanctis: ⁊ niſi prius mentẽ poſſederint. Secũdo valet fidei ſymbolum dictum: vel crucis ſignum pro ſe vel pro ſuis impreſſum. Exemplũ patet iu dial. Grego. libro. iij. ca. vij. de iudeo cuſtodito per ſignum ſancte crucis.

Dñica. III. i Quadrageſima
Euange. Lu. XI. b. circa mediũ.

a In illo tẽpore: Erãt Jeſus eijciens demonium: et illud erãt mutum. Et cũ eiecisſet demoniũ locut⁹ ẽ mutus: et admirate ſũt turbe. Quidã aũt ex eis dixerũt: i beelzebub pncipe demõiorꝫ eijcit demõia

(Glosses: i. ieſus virtute ſua expulit — demoniũ: red didit hoiez mutũ — quod cauſa fuit deſtructionis lingue — de ſubito miraculo — phariſeis et ſacerdotibus — virtutẽ diuinã aſcripſerunt demoni.)

b c d e f

Poſtilla

F Erat Jeſus eijciens demoniũ: et illud erat mutum. Et cũ ⁊c. Luce. xi. Mat. xij. Mar. 3. Hoc euãgel. factũ eſt anno chriſti. xxxi. kaleñ. decẽbris. feria. v. indicione. iiij. luna xvij. Ante initium illius euangelij ſcribit ſanct⁹ lucas in eodem capitulo. Factũ eſt cum eſſet ieſus in quodã loco orans: vt ceſſauit: dixit vnus ex diſcipulis eius ad ipſum: Domine doce nos orare: ſicut Joannes docuit diſcipulos ſuos. Et ait illis: Cum oratis/ dicite. Pater noſter qui es in celis ſanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuũ. Fiat voluntas tua ſicut in celo ⁊c. Tunc poſtmodũ ſequitur euangelium hodiernum. a Erat ieſus eijciens demonium. Gorra. Conuenienter autẽ poſt documentũ orationis ponit miraculum expulſionis demonis. Unde dicit in euãge. Hoc genus demoniorum in nullo poteſt exire niſi in orõne ⁊ ieiunio. b Et illud. id eſt obſeſſum/ non demonium. c Erat mutum. Gorra: ſcꝫ ab effectu: qꝛ mutũ faciebat hominẽ. Et alibi habetur/ ꝙ etiã cecus erat. Et in alio loco/ ꝙ etiã ſurdus erat. Unde Beda. In vno hoie tria perpetrata ſunt miracula. Cecus videt: mutus loquit: obſeſſus a demõio liberatur. d Et cum eieciſſet demonium: locutus eſt mutus. Et admirate ſũt turbe. ſcꝫ ſimplices ⁊ minores: maiores autẽ calumniabant miraculũ/ et blaſphemabãt: vnde ſequitur. e Quidã aũt ex eis. ſcꝫ ſcribe ⁊ phariſei. f Dixerũt: in beelzebub principe demoniorũ eijcit demonia. Miraculũ illud erat publicũ: et ideo denegare nõ poterant/ ſed puertere conabant dicẽtes/ ꝙ virtute demonis factum eſſet. Odiũ eñ et inuidia peruertũt iudicia: et facta interptant ad deteriorẽ partẽ. Scribe aũt et phariſei valde oderunt chriſtũ: quia acriter arguebat eorũ vitia: et ideo miracula diuina virtute facta dixerũt fieri arte magica. ſ. in beelzebub pncipe demoniorũ. Unde Beda. Cult⁹ idolatrie a rege ciuitatis Niniue ortũ habuit: qui de morte patris ſui nomine Bel intãtũ doluit: ꝙ ob memoriã ſui aureã ſtatuam patris ſui imaginẽ ⁊ ſimilitudinẽ habentẽ fecit: quã habuit i tãta reuerẽtia: vt ſi aliq̃ fugitiui vel facinoroſi ad eã confugerẽt: eſſent ſecuri de vita ſua: iõ ceperũt

G H

Mar. 9. b

Vide Siluestrum de Hac Dictione.

ſ ieſum dn̄m. ſ ſicut helias fecit.
a Alij tẽtantes ſignum de cęlo
b querebant ab eo. Ipſe autẽ vt vi
ſ intellexit. ſ phariſeoꝝ.
dit cogitationes eoꝛuz/ dixit ẽis: c
ſ qualecunq; etiam. ſ p ſeditiones inteſtinas
Omne regnum in ſeipſum diui/
ſ tandem.
ſum deſolabitur: ẽt dom⁹ ſupꝛa d
ſ ſic pariter. ſ generale nomẽ
domū cadet. Si autem et ſatha/ e
demonis. ſ vt vnus contra alium.
nas in ſeipm̄ diuiſus eſt: quomo/ f
ſ q: ois faciet quod ad ſuā voluntatez ſpectat: et qđ ille vult malū alter non vult: ꝛ ſic nō ſunt conſentanei in malo: ꝛ ergo regnū malicię nō ſtabit.
do ſtabit regnum eius: quia dici/ g
ſ Et videtis ꝙ omnia opera mea ſunt cōtra diabolum.
tis i beelçebub eijcere me demo/
ſ ſm̄ veſtram opinionem
nia. Si autem ego in beelçebub
ſ apoſtoli mei ex iudeis.
eijcio demonia: filij veſtri in quo h i
ſ q.d. nōne in virtute mea: ergo multo plus ego quia nemo dat quod non habet.
eijciunt? Ideo ipſi iudices veſtri k
ſ id eſt in virtute ſpiritusſancti mea et patris: quia indiuiſa ſũt opera trinitatis.
erunt. Poꝛro ſi in digito dei eij/ l

A honores diuinos imagini exhibere: vidẽ/
tes regi cōplacere in hoc: quo exēplo/ cęte
ri de locis adiacentibus in honore patrū
ſuoꝝ ſtatuas aureas fecerunt: ꝛ ſic creuit
idolatria. Beelçebub interpꝛetaẽ vir mu
ſcarum ſiue habẽs
muſcas: quia mu/
ſcę cōgregabantur
ad idolū illud pro/
pter cruoꝛẽ anialiū
q̄ ibi imolabantur.
In p̄dicto autez ſi/
mulacro dicebant
iudei p̄ncipem de/
monioꝝ habitare:
Tuz q: illud diciẽ
primū fuiſſe idolū:
ſicut diciẽ in hiſto/
rijs: Tuz q: cultus
ei⁹ apō gētiles ge/
neralioꝛ erat atq;
celebꝛioꝛ: ꝛ p ipſuz
dicebāt chꝛiſtū eij/
B cere demonia: hoc
aūt ex magna inui
dia. Vñ Chꝛy. In
uidus nō querit qđ
dicat: ſed ſolum vt
dicat. a Alij tẽ
tātes ſig. de cę.
q̄re. ab eo. Gloſ.
Foꝛtaſſis q̄rebant
deſcēſū ignis de cę
3. Reg. 18. lo: ſicut factuz fuit
Exo. 16. d tpe helię. Aut mā/
na p deſcēſuz: ſicut
Joſ. 10. c. tpe moyſi. Vel ſi/
cut tēpoꝛe Joſue:
ſol ſtetit ſpacio vni
us diei. Vel ſic tẽ/
Eſa. 38. b poꝛe Ezechię. ſol retroceſſit decem gradi
bus. b Ipſe autẽ vt vidit cogita/
tiones eoꝝ. Beda. Non ad dicta/ ſed
ad cogitata chꝛiſtus reſpondit: vt vel ſic
compellerenẽ credere patri eius: qui coꝛ/
dis occulta videbat. Hoc eñ non poteſt
demon vel aliqua creatura: ſed ſolus de/
us: vt et ipſi in ſua ſcriptura habebant.
3. Re. 8. d. Unde dicitur in lib. Regum: Tu ſolus

noſti coꝛda filioꝝ hominū. Item alibi di/ C
citur: Homo videt ea quę parent: de⁹ aūt 1. Re. 16. b
intuetur coꝛ. c Dixit eis: Omē re/
gnū in ſeipm̄ diuiſum deſolabiẽ. id
eſt deſtruetur. Naz vt dicit Hieronym⁹.
Parue res concoꝛ
dia creſcunt: diſcoꝛ
dia res maximę di/
labuntur. Vñ Ari
ſtoteles. Ois eniz
virtus vnita foꝛti/
oꝛ eſt ſeipſa diſper/
ſa. d Et dom⁹
ſupꝛa domū ca/
det. Glo. Domuſ
ſupꝛa domū cadit:
cū habitatores vni
us domus a fami/
lia alterius domuſ
oppꝛimunẽ. e Si
autem ſathanaſ
in ſeipſum diui/
ſus eſt. ſcȝ ita vt
vnus expellat aliū.
f Quomodo D
ſtabit regnū ei⁹.
id eſt poteſtas ei⁹.
g Quia diciẽ
in beelçebub eij
cere me demōia.
Si autem ego i
beelçebub eij/
cio demonia. vt
vos diciẽ. h Fi
lij veſtri. id ē apo
ſtoli: q̄ ſm̄ carnem
a iudeis nati ſunt.
i In quo eijci/
unt. quaſi diceret:
ſi filij veſtri. i. apo/
ſtoli: quib⁹ dedi poteſtatez ſup demonia:
in nomine meo demonia eijciunt: iniquū
eſt dicere/ me in virtute beelçebub demo/
nia eijcere. k Ideo ipſi iudices vr̄i
erūt. q: exiſtẽtes aſſeſſoꝛes mei i finali iu
dicio ſniam meā appꝛobabūt. l Poꝛ/
ro ſi i digito dei eijcio demonia. i. in
virtute ſpūſſcti: q̄ hñ digito cōparaẽ. Si/
cut eñ digit⁹ p̄cedit a coꝛpe et manu: ſic

ſ Certe digni eſtis iudicio grauiſſi/mo: qꝛ deū blaſphemaſtis.

a cio demonia: pfectō peruenit in

b vos regnum dei. Cūm fortis ar/

ſ .i. diabolꝰ munitꝰ aſtutia: q̄ hoiem iniecit i reatum pctī originaľ ſ .i. mundū qui eſt atriū ad celū ꝛ ad infernū.

c matus cuſtodit atrium ſuum: in

d e pace ſunt oīa q̄ poſſidet. Si aūt

ſ chriſtus qui eſt fortioꝛ diabolo

f fortioꝛ illo ſupueniēs vicērit eū:

ſ pctm̄ originale ſ p ſacrm̄ baptiſmi

vniuerſa arma eiꝰ auferet in qui/

ſ diabolꝰ: qꝛ nullꝰ potuit euadere manꝰ eius. ſ .i. patres in limbo

g bus cōfidebat: ꝛ ſpōlia eiꝰ diſtri/

ſ in aſcenſione ſua quoſlibet ordinauit p choꝛos iuxta merita ſ ſcꝫ diabolus

h buet. Qūi ñ ē mecū aduerſū me

ſ in vnitate eccľie ꝛ vnitate via charitatis.

ē: ꝛ qui ñ colligit mecū diſpergit i k

ſ p diuerſas vias. ſ. ſupbie: luxurie: auaricie ꝛc.

ſ diabolꝰ p pctm̄

Cum immūndus ſpūs exierit ab l

ſ per penitentiā ſ .i. arida: puta ſctā corda.

homie: āmbulat p loca inaquo/ m

ſ p ꝯſenſum in pctm̄. ſ qꝛ ſancti cito non con/ſentiunt.

ſa querēns requiē ꝛ nō inueniēs/ n

ſ .i. conſcientiā ꝛ corpus.

dicit: Rēuertar ī domū meā ūn/ o p

ſ illuc

de exiui. Et cūm venerit: inuenit q

ſ penitentia ſ grā ſed vacantē

eam ſcobis mūdatā ꝛ oꝛnatā: ēt r

tunc vadit et aſſumit alios ſeptē

E ſpūſſctūs ꝓcedit a prē ꝛ filio. a ℭ Pro/fecto venit i vos regnū dei. Goꝛ. ſententia diuini iudicij. Vñ Augꝰ. Regnū dei ē poteſtas iudiciaria qua damnantur impij ꝛ a fidelibꝰ ſecernunť. b ℭ Cū foꝛtis armatꝰ. i. diabolꝰ. c ℭ Cuſtodit atrium ſuū. Goꝛ. i. mūdum: qꝛ diabolus añ aduētū filij dei in mūdo ſine cōtradictione principabatur. d ℭ In pace ſūt oīa q̄ poſſidet. i. oēs pctōres q̄ obediūt ꝛ fauēt ei. In pace ſunt: q̄tuꝫ ad diabolū. Vñ Grego. Illos pulſare negligit: quos quieto iure poſſidere ſe ſentit. e ℭ Si autē fortioꝛ illo ſupueniēs. ſ. chriſtus. f ℭ Vicerit eū: vniuerſa ar. eiꝰ au. in q̄bꝰ cōfidebat. Chriſtus eñi factꝰ hō inuaſit diabolum: ꝛ arma eius abſtulit: id eſt aſtutias ꝛ neq̄tias ipſiꝰ. g ℭ Et ſpolia eiꝰ diſtri. i. homines ab eo deceptos chriſtꝰ p ſe: et ꝯſequēter p apľos ſuos ad noticiā veritatis ꝛ fidē ſancte trinitatis reuocauit: q̄ ſpolia chriſtꝰ diſtribuit: cuꝫ fideles ſuos cuſtodie angeloꝝ mancipauit: ꝛ dona ſpūſſcti eis tribuit: reſiſtendo amplíꝰ tētatiōibꝰ ſuis. h ℭ Qui nō eſt mecū ꝯtra me eſt. q. d. ſ̄m glo. Opera mea nō ꝯueniunt cū opibus diaboli: ego eñi volo bonū/ ille ꝯo malū: ego amo humilitatē/ ille ſupbiā: ego diligo caſtitatē/ ille luxuriam: ego volo aīas ſaluare/ ille pdere. i ℭ Et qui non colligit mecū. in vnitate fidei dilectiōis dei et proximi. k ℭ Diſpgit. qꝛ ſicut officiū chriſti ē diſpſa cōgregare: ſic ecōuerſo officium diaboli ē ꝯgregata diſpergere. l ℭ Cū imūdus ſpūs exierit ab hoie. ſcꝫ p cōtritionē/ confeſſionē/ et verā penitentiam. m ℭ Ambulat p loca inaq̄ſa. i. arida. Et itelligūť corda fideliū: ī q̄bꝰ exiccatus ē humoꝛ mūdane laſciuie: q̄ diabolo reſiſtunt: nō ꝯſentiētes ſuis ſuggeſtiōibꝰ vt peccēt: ſꝫ viriľr reſiſtūt ſibi. n ℭ Querēs requiē ꝛ nō inueniens. quía vbi requieſcit ſpūſſctūs p bonas meditationes: ſpiritꝰ malignꝰ illuc itrare nō audet. o ℭ Dicit: Reuertar in domum meā. ſ. que olim erat mea. p ℭ Vñ exiui. i. expulſus ſū p penitentiā. q ℭ Et cū venerit inuenit eā ſco. mū. et oꝛ. ſcꝫ p penitentiā/ et vacantem in bono ope. Vñ neceſſe ē vere penitenti: vt ſemp aliquid boni operis faciat: ne diabolus inueniat eū ocioſū. r ℭ Et tūc vadit ꝛ aſſu. ali. ſeptē ſpūs ne. ſe. p ſeptenariū numerū intel/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

A ligūtur ſeptem peccata mortalia. Unde dicit Gregorius: Magdalena ſeptem demonia habuit: que vniuerſis vitijs plena fuit. a ¶ Et ingreſſi habitant ibi. quia de domo dei fit habitatio demonū.

ſ id eſt quaſcunq; aſtutias ⁊ nequitias quibus decipere poteſt hominē.
a ſpiritus ſecum nequiores ſe: et
ſ .i. ſi permittunt᷑ per conſenſum
b ingreſſi habitant ibi: et fiunt no-
ſ quia peius eſt recidiuare ꝙ idem peccatum in genere perpetrare.
uiſſima hominis illius peiora
c prioribus. Factum eſt autem cū
ſ in ſermone
ſ in ſpiritus feruore
d e hec diceret: extollens vocē que-
ſ de cōmuni populo
ſ ad cōmendationē ieſu.
dam mulier de turba: Dixit illi:
ſ virginis glorioſe
f Beatus venter qui te portauit:
g h et vbera que ſuxiſti. At ille di-
ſ verū eſt: ſed nō tm̄ ipſa: immo etiā
i xit: Quinimmo: Beati qui au-
ſ opere implent
diunt verbum dei: et cuſtodiunt k illud.

b ¶ Et fiunt nouiſſima hoīs illius peiora prioribus. q᷑ quodlibet peccatū in recidiuāte peius eſt ꝙ ſimile ante recidiuū ꝓpter ingratitudinē. c ¶ Factū eſt autem cū hec diceret. ſcilicet chriſtus loquēdo contra iudeos ipſos redarguendo. d ¶ Extollēs vocem. ſ. in chriſti cōmendationē.

B e ¶ Quedā mulier de turba: dixit illi. Gor. Nō diues/ nō nobilis: ſed de cōmuni plebe: que fuit ſancta Marcella famula ſancte marthe: que audiēs chriſtum a iudeis ⁊ phariſeis blaſphemari ⁊ dehoneſtari: ⁊ nō valens vlterius ſuſtinere: ad laudez filij dei et confutationem iudeorum et phariſeorum et ſcribarum: prorupit in laudem filij ⁊ matris/ dicens: f ¶ Beatus venter qui te portauit. et ſic matrē dei ex filio laudat: q᷑ ab ipſo filio habet grām ⁊ gloriā. Et vere beatus vēter: q᷑ ibi deus factus eſt homo/ eternus tēporalis/ imortalis mortalis. vnde: Et verbum caro factū eſt. g ¶ Et vbera q̄ ſuxiſti. ſ. a quibus alimentū lactis ſuſcepiſti. h ¶ At ille dixit: Quinimo. q. d. nō tm̄ illa ē beata q̄ me portauit in vtero ſuo: ⁊ lactauit me ex vberib⁹ ſuis: imo etiā i ¶ Bti q̄ audiūt verbū dei. aure interi⁹ creden- Jo. 1. b.

tes. k ¶ Et cuſtodiūt illud. opere implētes. Quia nō auditores legis iuſtificabūtur/ ſed factores. Beati ergo in ſpe in preſenti/ ſed in futuro in re. ¶ Circa preſens euangeliū vbi dicitur: Erat ieſus eijciens demonium: et illud erat mutū. Queritur: cū chriſtus fecit mlta miracula: ⁊ ſuam miſericordiā plurib⁹ hominibus indulſit/ eos ab infirmitatibus liberādo: quibus vel cui ſuā miſericordiam magis dicit᷑ exhibuiſſe? Reſpondet᷑: ꝙ dn̄s nr̄ Jeſus chriſtus: vt dicunt doctores Auguſtin⁹/ Hieronym⁹ ⁊ chriſoſto: nunꝙ liberauit aliquem corporaliter/ quinetiam ſpiritualiter: ⁊ nunꝙ partē liberauit/ quin etiam totum hominē liberaret: nihilominus ſi habemus reſpectum ad grauitatē: cum vna infirmitas ſit grauior alia: a grauiori liberādo infirmitate dicit᷑ miſericordius ſe habuiſſe. Sz querit᷑: que tn̄ inter alias eſt maior infirmitas? Reſpondeo: ꝙ illa q̄ totū occupat hominē/ et corpaliter ⁊ ſpūaliter: plus ꝙ illa q̄ ſolū corporaliter. Sed que eſt illa? Rn̄. ꝙ poſſeſſio hoīs a diabolo. In alijs em̄ infirmitatibus corpus affligit᷑ ⁊ aīa nō: quia ſtat in ſuo ſenſu: ſed quādo hō a diabolo inuaditur ⁊ vexatur (vt patet per experientiā) tūc quo ad animā homo affligit᷑: ⁊ rationis vſu priuat᷑: ⁊ deinde corpus vexatur: ergo dn̄s noſter ieſus chriſtus hominē a diaboli manibus liberādo: ſuam miſericordiam magis in his ꝙ in alijs oſtēdit. C Ro. 2. b. D